

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	14 september 2021
Zaaknummer	2300971
Portefeuillehouder	Jorrit Eijbersen
Onderwerp	RM subsidieaanvraag Woningbouwimpuls Crailo/Tergooi

1. Kennisnemen van

Het feit dat het college heeft ingestemd met het indienen van de subsidieaanvraag Woningbouwimpuls voor Crailo voor een subsidie ten behoeve van de verbetering van het knooppunt tussen Crailo en TerGooi. Daarbij heeft Gooise Meren zich, net als Hilversum en Laren garant gesteld voor een bijdrage aan de investering in het knooppunt. Daarnaast heeft het College van Blaricum een subsidieaanvraag Woningbouwimpuls ingediend voor Tergooi voor een subsidie voor hetzelfde knooppunt.

2. Inleiding

Op dit moment wordt gebiedsontwikkeling voorbereid voor buurtschap Crailo en het Tergooiterrein. In maart 2020 is de motie 'OV Crailo' aangenomen door de gemeenteraden van Laren, Hilversum en Gooise Meren, waarin verzocht is met de provincie in gesprek te blijven over de toekomst van het OV in Crailo en zorg te dragen dat de OV-halte goed bereikbaar wordt, met extra aandacht voor de sociale veiligheid. Naar aanleiding daarvan is via de Regio Gooi en Vechtstreek het 'Mobiliteitsperspectief Crailo' opgesteld voor knooppunt Crailo. De provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat en tevens GEM Crailo en de projectontwikkelaar voor Tergooi zijn hier bij betrokken. Deze visie is eerder dit jaar gedeeld bij de vaststelling van het bestemmingsplan voor Crailo.

De voorgestelde inrichting van het knooppunt draagt bij aan de sociale en verkeersveiligheid en stimuleert het gebruik van openbaar vervoer en fiets. Daarmee blijft het OV knooppunt behouden met goede verbindingen naar omliggende gemeenten, het OV knooppunt en treinstations, zoals gewenst via de motie. Dit vraagt een veilige route voor langzaam verkeer (fietsers en voetgangers), een kwaliteitsimpuls van het busstation en een directe aansluiting op de te ontwikkelen gebieden, onder andere via een ongelijkvloerse route voor langzaam verkeer van Rijksweg, A1 en op- en afritten A1. Hiervoor is het 'Mobiliteitsperspectief Crailo' opgesteld. Aanpassing van het knooppunt leidt ook tot meer veiligheid, doorstroming en gebruikskwaliteit voor andere gebruikers van het knooppunt, die van of naar een andere plek in de regio rijden.

Uitvoering van het mobiliteitsperspectief vraagt een investering van € 14,9 miljoen. Uitgangspunt voor de bekostiging is 50% rijksfinanciering, 25% bijdrage provincie en 25% bekostiging door de betrokken gemeenten. Dit zou betekenen dat de gemeenten gezamenlijk € 3,7mln moeten opbrengen. We gaan daarbij uit van onderstaand tijdpad waarbij de uitvoering van het project in 2028 start. Dit betekent dat de gelden in 2028 beschikbaar moeten zijn en na uitvoering in 2029 geactiveerd worden en dan dus op de gemeentebegroting drukken. Tot het moment van uitvoering zijn de financiële risico's voor gemeenten beperkt tot de voorbereidingskosten. Deze worden in deze fase betaald vanuit de Regiobegroting in het kader van de speerpunten uit de Regionale Samenwerkingsagenda.
Regeling Woningbouwimpuls

Als eerste stap in het vinden van 50% rijksfinanciering wordt een aanvraag Regeling Woningbouwimpuls (WBI) voorbereid. Het doel van de WBI is woningbouw versnellen en belemmeringen hiervoor wegnemen. De aanvraag is dan ook gekoppeld aan de realisering van woningbouw bij buurtschap Crailo en op het Tergooiterrein. Voor de bepaling van het aan te vragen bedrag wordt gekeken naar het 'publieke tekort' in het project, dus een positief saldo vanuit de projecten wordt hiervan afgetrokken. Daarnaast wordt gekeken in welke mate het project toegerekend kan worden aan de woningbouwontwikkeling en hoeveel gaat over optimalisatie van bestaande verkeersstromen. In de voorbereiding van de aanvraag is geconcludeerd dat het project voor 55% aan de woningbouw kan worden toegerekend. Vanuit de WBI wordt dan de helft van deze kosten betaald waarbij de andere helft door andere overheden moet worden bekostigd. Wij kunnen op basis van de regeling een bijdrage van € 4,1 mln aanvragen.

De aanvraag woningbouwimpuls moet tussen 5 en 17 september worden ingediend. Voorwaarde bij de aanvraag is dat regionale overheden zich garant stellen voor een eigen bijdrage (regionale bijdrage), minimaal ter hoogte van de gevraagde WBI-bijdrage. Dit betekent dat de vier gemeenten betrokken bij de woningbouwontwikkeling (Blaricum, Gooise Meren, Hilversum en Laren) zich garant moeten stellen voor totaal € 4,1 mln. De provincie is bereid om mee te financieren aan het knooppunt en geeft voor de aanvraag een steunverklaring af.

Wat betekent de garantstelling voor elke gemeente?

Garantstelling betekent in dit geval niet dat de gemeente het bedrag waarvoor zij zich garant stelt ook daadwerkelijk moet gaan uitgeven. De financieringsstrategie gaat uit van 25% gemeentelijke financiering (dus € 3,7mln) waarbij de verdeling van kosten tussen gemeenten in een later stadium gemaakt kan worden. Dan worden ook de gemeenten Huizen en Wijdmeren betrokken, vanuit bredere regionale opgaven zoals het hoogwaardig fietsnetwerk. Ook kan verkend worden of het wenselijk is om een regionaal mobiliteitsfonds te creëren voor de gezamenlijke opgaven. Ten behoeve van het gesprek over de samenwerking op mobiliteit waren en volgen er in juni en september in alle raden een presentatie over de kansen op cofinanciering bij verschillende mobiliteitsopgaven.

Daarnaast moet de provincie haar bijdrage nog verder uitwerken en daar moeten door gemeenten of Regio subsidieaanvragen voor worden ingediend. Tenslotte wordt ingezet op aanvullende rijksfinanciering, bijvoorbeeld vanuit regelingen voor verkeersveiligheid (Strategisch Plan Verkeersveiligheid) en het Nationaal Toekomstbeeld Fiets.

Gedurende de periode dat financiering wordt gezocht betekent elk moment van toewijzing of afwijzing van een financieringsmogelijkheid een nieuw Go-NoGo moment. Bij een NoGo besluit zullen reeds verworven subsidies en bijdragen worden terugbetaald. Het financieel risico in deze fase beperkt zich zoals hiervoor gezegd tot de voorbereidingskosten.

Toegekende en reeds uitgekeerde subsidiegelden zullen in eerste instantie bij de aanvragende gemeente in een reserve op de balans worden gezet.

Waarom is dit hét momentum?

- Toekenning van de Regeling Woningbouwimpuls ad € 4,1mln betekent een substantiële stap in de zoektocht naar 50% rijksfinanciering.
- De aanvraag WBI wordt ondersteund door de provincie en de MRA. De provincie is actief op zoek naar financieringsmogelijkheden vanuit de eigen regelingen en geeft een steunverklaring

af voor deze aanvraag. De MRA heeft dit project op de versnellingslijst woningbouw gezet waardoor de kans op toekenning groter wordt en biedt begeleiding bij de aanvraag.

- Indien de voorbereiding van de aanvraag nu wordt stopgezet, is de verwachting dat provincie en MRA niet binnen enkele jaren opnieuw het project zullen ondersteunen. Ook omdat in het verleden initiatieven tot gezamenlijke financiering van optimalisering van het knooppunt mislukt zijn.
- Dit is de laatste tranche van de Regeling Woningbouwimpuls en daarmee de laatste kans om een aanvraag te doen. Waarschijnlijk zal het nieuwe kabinet met nieuwe regelingen komen om woningbouw te stimuleren. Het signaal vanuit BZK is wel dat het financieren van infrastructuur via de WBI teveel aan de orde is en het daarmee de vraag is of infrastructuurprojecten in toekomstige regelingen in aanmerking komen. In de huidige regeling kan dit wel en is cumulatie mogelijk met andere rijksregelingen, bijvoorbeeld vanuit IenW.
- De Regeling Woningbouwimpuls stelt eisen met betrekking tot de realisatie van de woningbouw. De realisatie van het project mag nog niet gestart zijn, de bouw van de eerste woningen start binnen 3 jaar en de bouw van de laatste woningen start binnen 10 jaar na toekenning. De timing van de huidige regeling en de betreffende planontwikkelingen sluiten goed aan. Als het nieuwe kabinet een vervolgregeling inzet waar wel een beroep op kan worden gedaan voor infrastructuur, dan bestaat het risico dat aan dergelijke voorwaarden niet meer voldaan kan worden.

Effect op de gemeentebegroting

In het jaar na afronding van het project moet de investering geactiveerd worden in de begroting. Voor de verschillende elementen in het project, zoals wegen, kunstwerken en straatverlichting gelden verschillende afschrijvingstermijnen tussen de 20-50 jaar. We gaan op basis van het project uit van een gemiddelde afschrijvingstermijn van 30 jaar. Dit leidt bij een rente van 1,5% tot een totale investeringslast per jaar die begint met € 212.542 en afloopt tot € 144.393; gemiddeld € 178.467 per jaar.

Uitgaande van een gemeentelijke bijdrage van € 3,7 miljoen, met een verdeling deels naar rato van inwoneraantal rekening houdend met belang van de gemeenten over de vier gemeenten die de aanvraag Woningbouwimpuls indienen, leidt dit tot de onderstaande bijdrage en gemiddelde jaarlast per gemeente. Om tot de garantstelling van € 4,1 miljoen te komen conform subsidievoorwaarden komt het verschil voor rekening van de Regio Gooi en Vechtstreek. Dat bedrag moet later ingevuld worden via provinciale- en rijkssubsidies.

Bovenstaande bedragen zijn gebaseerd op de garantstelling van € 4.150.931 die minimaal nodig is voor de aanvraag. Bedragen wijzigen nog omdat de inzet is dat de gemeenten uiteindelijk € 3,7 miljoen bijdragen en ook nog naar de nadere verdeling gekeken wordt, inclusief betrokkenheid van Huizen en Wijdemeren.

3. Kernboodschap

Onder regie van de regio en in nauw overleg met Hilversum, Laren en Blaricum zijn twee subsidieaanvragen ingediend voor een investering in het knooppunt Crailo-TerGooi. Gooise Meren staat daarbij in principe garant voor een bijdrage van € 1.550.000. Waarbij de definitieve goedkeuring uiteraard afhankelijk is van goedkeuring door uw raad.

4. Vervolg

Op de politieke avond van 22 september zullen we een nadere toelichting geven op het verdere verloop van deze subsidie-aanvraag en onze ideeën over het zoeken naar andere mogelijke bijdragen voor het knooppunt.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester